

Fellesforbundets synspunkter til Prop. 151 S (2015-16) - Kampkraft og bærekraft

Nedenfor følger våre generelle betraktninger og synspunkter på tre prioriterte elementer i regjeringens forslag til ny Langtidsplan for Forsvaret (LTP):

Overordnet mener Fellesforbundet at sikkerhets- og beredskapshensyn tilsier at det norske Forsvaret har høy selvforsyningsgrad når det gjelder produksjon og vedlikehold av forsvarsmateriell. Utvidet konkurranseutsetting eller privatisering av vedlikehold vil svekke Forsvarets egenkompetanse, svekke rekrutteringsgrunnlaget og den operative evnen. I tillegg frykter vi at det i flere tilfeller vil bli dyrere. Vedlikeholdsavtaler er i økende grad integrert i kontrakter ved kjøp av forsvarsmateriell. Da er det viktig at Forsvaret kan opprettholde nødvendig vedlikeholds kompetanse i Norge, først og fremst som en integrert del av Forsvaret selv, og i form av samarbeidsavtaler med nasjonal forsvarsindustri. Det er viktig at Forsvaret bidrar til at både egne og eksterne bedrifter sikres gode rammebetingelser og størst mulig grad av kontinuitet og stabilitet i sitt utviklingsarbeid. Forsvaret må gi tilfredsstillende betingelser for kompetanseutvikling og ha fast ansatte. Dette vet vi også gir høy produktivitet.

For Fellesforbundet er nordområdene et strategisk viktig satsingsområde hvor sikkerhetsspørsmål, miljøhensyn og behov for kompetansebygging, må sees sammen med hele regionens muligheter for næringsutvikling. Forsvarets rolle i nord er av vital betydning for suverenitetshevdelse og overvåking. De senere års endrede sikkerhetssituasjon i Europa underbygger dette. Fellesforbundet mener derfor at Forsvaret må ha sterk tilstedeværelse med hovedaktiviteter og operative baser i nord. Forsvarets operative evne er avhengig av økte økonomiske ressurser for å kunne ivareta våre nasjonale interesser.

Fellesforbundet støtter derfor målsettingen fra NATO-toppmøtet i Wales i september 2014 om å øke forsvarsbudsjettene til 2 prosent av BNP frem mot 2024. Regjeringen legger i forslaget til LTP opp til at forsvarsrammen i løpet av planperioden gradvis økes til et nivå i 2020 som ligger om lag 7,2 mrd. kroner over dagens nivå eller 4,1 mrd. kroner hvis vi tar med den midlertidige økningen/forskyvingen som følger av kjøpet av F35. Slik vi har regnet oss frem til vil forslaget til LTP løfte forsvarsutgiftene til om lag 1,7 prosent av BNP i 2020. Skal målsettingen om 2 pst. innfris må bevilgningene økes med ytterligere 10 mrd. 2016 kroner innen 2024.

1. Uklokt å legge ned Andøya-flystasjon

Regjeringen anbefaler å etablere én base for kampfly og maritime overvåkingsressurser beskyttet av langtrekkende luftvern og baseforsvar på Evenes og nedlegging av basen på Andøya. Regjeringen begrunner valget ut i fra økonomiske og forsvarstekniske hensyn. Fellesforbundet stiller spørsmål ved enkelte av forutsetningene som ligger til grunn for selve utredningen og for regjeringens valg om å legge ned Andøya. Det er ikke godt dokumentert hvorfor kostnadene har økt så formidabelt siden forrige LTP i 2012. Kort oppsummert oppfatter vi at det er forlengelse av tverrvindbane på Andøya til om lag 3,5 mrd som er den største forskjellen mellom samling på Andøya og Evenes, mens det er økte driftskostnader på 200 mill. NOK per år som slår negativt ut for en mulig delt løsning.

Tabellen nedenfor viser kostnadsbildet som komiteen den gang ble forlagt.

For et helhetlig bilde gis en oversikt over alle alternativene:

	Andøya	Evenes	Bodø	Bardufoss
INVESTERINGER	650*	59	673**	1 299***
DRIFT	53	76	74	50

* Hovedsakelig forlengelse av tverrvindbanen og innløsning/tiltak av bygninger grunnet støy.

** Hovedsakelig tiltak/innløsning av bygninger grunnet støy.

***Hovedsakelig forlengelse av rullebanen.

Riktignok er kvalitetskravene på støyavskjerming skjerpet siden 2012, men investeringskostnadene på Andøya har altså økt fra 650 mill. til 7,9 mrd, og på Evenes fra 59 mill. til 2,7 mrd. Med de store samfunnsmessige konsekvensene denne beslutningen vil ha finner Fellesforbundet det rimelig at komiteen etterlyser en grundigere økonomisk gjennomgang av kostnadene ved de ulike lokaliseringssvalgene enn det som fremkommer i LTP.

For Fellesforbundet fremstår det som åpenbart at personell- og kompetansemessige grunner taler for en videreføring av Andøya-flystasjon. I tillegg er hangarkapasitet til nye maritime overvåkingsfly allerede tilgjengelig der og det er lagt til rette for å ta i mot og huse to NATO skvadroner. Vi er også bekymret for negative konsekvenser for Andøya Space Senter og Andøya Test Center dersom den militære aktiviteten bortfaller. Fellesforbundet er kjent med at den tyske marinen tidligere har valgt å benytte seg av testfasiliteter i Sør-Afrika, fordi de ikke har funnet alternativene i Europa gode nok. Nå uttaler de at de for ettertiden vil benytte testsenteret på Andøya, pga. den unike kombinasjonen som er bygget opp her i tilknytning til flystasjonen. På Andøya vil en i tillegg ha plass for utvikling og operasjon av droner, noe vi forstår ikke vil være egnet på Evenes. Ut fra vår innsikt og kunnskap finner derfor Fellesforbundet flest gode og fremtidsrettede argumenter for å videreføre aktivitet på Andøya i en delt løsning med Evenes.

2. Utvikling av egenkompetanse er viktig for forsvarsevnen (og ofte rimeligere)

Fellesforbundet mener at Forsvarets egenkompetanse og evne til å kunne vedlikeholde eget materiell i fred og klargjøre ved en krise er svært viktig for vår forsvarsevne. I tillegg har vi erfaring med at det i mange tilfeller viser seg å bli betydelige økte kostnader for Forsvaret ved å sette ut sentrale vedlikeholdsoppgaver i det private markedet. Fellesforbundet mener at hensynet til sikkerhet, beredskap og forsvarsevne må være styrende elementer i slike vurderinger.

Avdelingen til FLO V i Horten er Forsvarets eneste maritime vedlikeholdskapasitet i Oslofjordregionen i dag. I LTP legges opp til betydelig økt aktivitet tilknyttet Rygge Flystasjon og økt satsing på spesialstyrkene. Det er slik Fellesforbundet vurderer det behov for maritim vedlikeholdskapasitet i egenregi i den regionen hvor over halvparten av landets innbyggere har tilhold. Avdelingen på Karljohansvern har over flere år i tillegg dokumentert positivt driftsresultat og har i stor grad bidratt til økt operativ evne og resultater for Forsvaret både nasjonalt og internasjonalt. Vedlikeholdsbehovet bekreftes også i LTPen og vi mener det svekker begrunnelsen for nedleggelse. Det samme gjelder for Forsvarets laboratorietjeneste (FOLAT) som i dag er lokalisert med laboratorier og testceller på Kjeller, Hauerseter og Haakonssvern. Lokaliseringen av laboratoriene er underordnet, men etter vår vurdering inngår de som en del av Forsvarets kjernevirksomhet.

3. Anskaffelse av nye kystvaktskip (Nordkappklassen)

Fellesforbundet er glad for at regjeringen nå har kommet frem til at de to prosjektene som frem til nå har versert for bygging av nye helikopterbærende kystvaktfartøy (Nordkappklassen) slås sammen til ett prosjekt. Vi mener det vil gi en bedre prosess og bedre kostnadseffektivitet i anskaffelsen. Skipene vil være is-klasset for operasjon i Svalbardområdet og blir noen av verdens mest avanserte kystvaktskip. For på beste måte å sikre dette vil Fellesforbundet anbefale at prosjektet fremskyndes og at det fremmes en rettet forespørsel til utvalgte verft i Norge med ledende kompetanse på dette.

Dagens tre Nordkapp-klasse skip er operative til 2021. Etter dette må de, etter 40-års tjeneste, gjennom en ny klassingsprosess til titalls millioner kroner. Forsvaret kan følgelig spare mye på drift av de gamle skipene hvis nye skip er operative senest i 2021. For å gjennomføre innkjøpet av de tre skipene hurtigst mulig er det viktig at det allerede i Statsbudsjettet for 2017 settes av midler til innkjøpet. Kostnadsrammen for de tre skipene vil være 5-6 milliarder kroner avhengig av operative krav og hvor mye avansert og militært utstyr som skipene skal ha. Norske utstyrleverandører og verft produserer hvert år utstyr og skip til verdensflåten med stadige innovasjoner og forbedringer. Forsvaret vil etter Fellesforbundets syn være tjent med å inngå et nært samarbeid med norsk industri i innkjøpsprosessen, og ved å ta i bruk nytt utstyr, nye materialer og ny kunnskap.